

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2019-552

1.7.2019

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – tidspunkt for eierskifte – utenfor klagers kontroll å tegne forsikring på et tidligere tidspunkt? – informasjon fra Statens vegvesen.

Klager ble ilagt gebyr for perioden 19.2.19 til og med 25.2.19. Gebyret ble ilagt i forbindelse med et eierskifte. Klager avtalte med tidligere eier å overta kjøretøyet i starten av februar. Salgsmelding ble sendt per post til Statens vegvesen. Klager har redegjort for at han på dette tidspunkt ikke var kjent med når salgsmeldingen ble postlagt. Klager har i hovedsak anført at han var ukjent med hvilket tidspunkt hans forsikringsplikt oppstod, da han ikke var kjent med hvilken dato som ville bli vedtaksdatoen for salgsmeldingen. Klager anførte også at informasjonen på Statens vegvesens nettside var misvisende. Nemnda kom til at klagers forsikringsplikt oppsto fra eierskiftet og at innsending av salgsmelding til Statens vegvesen ikke har noe med forsikringsplikten å gjøre. Nemnda kom videre til at det ikke var grunnlag for å ettergi gebyret på bakgrunn av informasjonen fra Statens vegvesen og klagers rettsvillfarelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager den 22.2.19 et gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 19.2.19 til og med 25.2.19.

Det fremgår av TFFAuto at salgsmelding vedrørende eierskifte av kjøretøyet ble lagt inn i Motorvognregisteret og TFFAuto den 19.2.19. Vedtaksdatoen for salgsmeldingen var den 19.2.19. Videre følger det av TFFAuto at kjøretøyet ble forsikret den 26.2.19.

Klager har redegjort for at han i starten av februar d.å. bestemte seg for å overta kjøretøyet fra sin svigerfar. Klager ønsket å benytte digital salgsmelding, men svigerfaren ønsket å benytte salgsmelding på papir. Salgsmelding ble derfor fylt ut på papir. Klager mottok en telefon fra sin svigerfar om at salgsmeldingen var blitt sendt per post til Statens vegvesen, men uten å få vite hvilket tidspunkt dette ble gjort.

Klager har videre redegjort for at han søkte informasjon om den videre prosessen på Statens vegvesen sin nettside. Ut fra informasjonen på nettsiden og det forhold at klager ikke hadde forutsetninger til å vite hvilken dato som ville bli vedtaksdatoen for salgsmeldingen, gikk han ut fra at Statens vegvesen ville informere ham om den videre prosessen. Klager avventet en tilbakemelding i omtrent én uke, før han dro på vinterferie.

Klager ble etter at han kom hjem fra vinterferie den 25.2.19 kjent med at Statens vegvesen hadde mottatt salgsmeldingen i brev fra vegvesenet av 20.2.19. Kjøretøyet ble forsikret omgående. Det fremgikk imidlertid ikke av brevet hvilken dato som var vedtaksdatoen, og klager ble først kjent

med vedtaksdatoen da han mottok krav om gebyr fra Trafikksforsikringsforeningen den 27.2.19. Klager mener informasjonen som fremgikk av Statens vegvesens nettside ikke var tilstrekkelig.

Videre har klager redegjort for at han ikke ble informert elektronisk om gebyrileggelsen av Trafikksforsikringsforeningen. Klager har vist til at hans elektroniske kontaktinformasjon fremgår av Kontakt- og reservasjonsregisteret.

Klager har også redegjort for at kjøretøyet sto ubrukt i gebyrperioden.

I e-post av 29.5.19 kom klager tilbake etter å ha mottatt sekretariatets avgjørelse av 27.5.19. Sekretariatet tolket e-posten som et krav om nemndsbehandling. Klager påpekte at informasjonen på Statens vegvesen sin nettside samlet sett fremsto som klar, men at informasjonen i ettertid har vist seg å være inkonsistent. Videre påpekte klager at han tok utgangspunkt i skjemaet "Melding om kjøretøy som skifter eier" som kan lastes ned på Statens vegvesen sin nettside. Klager påpekte også at han først etter at han ble ilagt gebyr ble kjent med at salgsmeldingen var sendt fra tidligere eier per post den 12.2.19, og at han følgelig ikke hadde noen holdepunkter for å vite når salgsmeldingen ville bli registrert av Statens vegvesen. Det bemerkes at klager har vedlagt kopi av e-post sendt fra klager til Statens vegvesen av 13.3.19, med flere spørsmål knyttet til blant annet informasjonen som fremgår av Statens vegvesen sin nettside. Klager har også vedlagt kopi av brev av 13.3.19 fra Statens vegvesen hvor hans spørsmål er besvart.

Klager har anført at gebyret må ettergis da han var ukjent med hvilket tidspunkt hans forsikringsplikt oppstod. Klager har videre anført at informasjonen som fremgikk av Statens vegvesens nettside var misvisende. Videre har klager anført at han ikke ble informert elektronisk om gebyrileggelsen fra Trafikksforsikringsforeningen. Klager har også anført at kjøretøyet ikke var i bruk i gebyrperioden. Klager har i sitt krav om nemnd anført at flere generelle spørsmål knyttet til regelverket må besvares, og at det herunder gis en fremstilling av regelverket.

Trafikksforsikringsforeningen har anført at klager ble eier av kjøretøyet og underlagt forsikringsplikt fra og med vedtaksdatoen den 19.2.19, og da kjøretøyet først ble forsikret den 26.2.19 må gebyret betales. Videre har Trafikksforsikringsforeningen anført at klager ble varslet om gebyrileggelsen i medhold av regelverket. Trafikksforsikringsforeningen har også anført at det ikke er av betydning for forsikringsplikten at kjøretøyet ikke er i bruk. Avslutningsvis har Trafikksforsikringsforeningen anført at det ikke foreligger forhold som gjør at det kan gis dispensasjon fra det ilagte gebyret.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet konkluderte med at gebyret var korrekt ilagt, og at eierskiftet fant sted senest den 12.2.19, og at klagers plikt til å tegne forsikring inntrådte samme tidspunkt. Videre konkluderte sekretariatet med at Trafikksforsikringsforeningen varslet klager om gebyrkravet i medhold av regelverket. Sekretariatet konkluderte også med at det ikke var av betydning for forsikringsplikten at kjøretøyet ikke var i bruk. Videre konkluderte sekretariatet med at det ikke var grunnlag for dispensasjon fra det ilagte gebyret grunnet klagers rettsvillfarelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Bilansvarslova § 15 bestemmer at et kjøretøy som er registrert, skal forsikres av eieren, og det kan ikke herske tvil om at meningen er at plikten påhviler eieren så lenge kjøretøyet er registrert.

I forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. § 1 heter det i andre setning:

Gebyret skal også motivere ny eier til å tegne forsikring ved eierskiftet.

Kjøp av bil skjer vanligvis ved at selger og kjøper undertegner en avtale, en kontrakt. Saken dreier seg om et kjøp innenfor nær familie, og det er ikke opplyst noe om hvorledes avtalen kom i stand i

dette tilfellet utover at det ble undertegnet en salgsmelding på papir. Dokumentet har betegnelsen "Melding om kjøretøy **som skifter eier**" og undertegnes av tidligere og ny eier. Skjemaet er altså en bekreftelse på at eierskifte har funnet sted.

I dette tilfellet er det opplyst at selger undertegnet salgsmeldingen 5.2.19, mens klager undertegnet som ny eier 12.2.19.

Klager ble følgelig eier av kjøretøyet senest 12.2.19 og pliktet å tegne ny forsikring allerede fra dette tidspunkt. Innsending av salgsmelding til Statens vegvesen har ingenting med forsikringsplikten å gjøre. Vegvesenet har som oppgave å føre et register over alle registrerte kjøretøyer slik at det offentlige til enhver tid skal ha oversikt over hvem som eier de enkelte kjøretøyene. Innføring i registeret er avgiftsbelagt.

Nemnda er etter dette enig med sekretariatet i at gebyret er korrekt ilagt, og nemnda slutter seg også til sekretariatets begrunnelse for så vidt gjelder varslingsplikten som anses overholdt i dette tilfellet.

I e-post 14.6.19 har klager kommentert sekretariatets redegjørelse til bruk for nemnda. Her fremhever han særlig at Statens vegvesen gir informasjon som er egnet til å villed, og anfører dette som et grunnlag for å bli fritatt for plikten til å betale gebyret. Spørsmålet for nemnda blir da om vilkårene for å ettergi gebyret er til stede.

Bilansvarslova § 17 a lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen kan etter søknad ettergi gebyret helt eller delvis dersom brot på plikten til å tinga trafikksikring må reknast som unnskuldeleg som følge av tilhøve utanfor den ansvarlege sin kontroll.

Forskriften om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (gebyrforskriften) § 9 lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarslova § 17a annet ledd ettergi gebyret helt eller delvis dersom brudd på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll. Det samme gjelder for ny eier som ikke har tegnet egen forsikring.

I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet i merknadene til ny § 17 a følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Nemnda har i tidligere avgjørelser, blant annet FinKN-2018-679, lagt til grunn at manglende kjennskap til rettsregler, såkalt rettsvillfarelse, ikke kan anses utelukket som unnskyldningsgrunn etter bilansvarslova § 17 a med tilhørende forskrift, men at det skal svært mye til at slik villfarelse kan føre til ettergivelse. Grunnen til dette er først og fremst at enhver plikter å sette seg inn i de rettsregler som gjelder for det området i livet man beveger seg inn i. En vid adgang til å påberope seg rettsvillfarelse som unnskyldningsgrunn, ville lett kunne føre til en betydelig svekkelse av reglens effektivitet.

Som påpekt av sekretariatet, følger det av:

lov om Norsk Lovtidende hvordan nye lovbestemmelser og forskrifter skal kunngjøres. Regelverket om gebyr for uforsikret motorvogn er kunngjort etter bestemmelsene i lov om Norsk Lovtidende. Regelverket anses derfor som gjort kjent slik at eier av registreringspliktig kjøretøy skal kunne gjøre seg kjent med reglene.

Innføringen av gebyr for uforsikret motorvogn skjedde 1.3.18 etter en informasjonskampanje i lokal og nasjonal presse.

Klager har vist til blant annet informasjonen på nettsidene til Statens vegvesen kalt "Salgsmelding på papir" der det blant annet fremgår følgende:

Husk at du må forsikre kjøretøyet allerede fra vedtaksdatoen. Vedtaksdatoen er den dagen salgsmeldingen blir registrert i våre system av saksbehandler på trafikkstasjonen. Har du ikke forsikring innen tre dager fra og med vedtaksdatoen, vil du få gebyr for hver dag kjøretøyet er uforsikret.

Nemnda er enig i at den første setningen er misvisende fordi plikten til å tegne forsikring inntrådte allerede da klager ble eier av kjøretøyet, senest 12.2.19, men dette kan ikke tillegges avgjørende betydning i den foreliggende saken som gjelder ileggelse av gebyr. I så måte er informasjonen korrekt, jf. gebyrforskriften § 4 andre ledd som forklarer hva vedtaksdatoen er, nemlig "datoen for vedtak om eierskifte", og som bestemmer at gebyr skal ilegges dersom den nye eieren ikke har tegnet "forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen".

I dette tilfellet hadde klager anledning til å konferere med selger om når innsendelsen av salgsmeldingen skulle skje, og kunne uansett ha sjekket forholdet ved å kontakte den lokale trafikkstasjonen. Det lå således innenfor klagers kontrollansvar å sørge for at ny forsikring ble tegnet senest innen tre døgn etter vedtaksdatoen slik at han unngikk å bli ilagt gebyr.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klager plikter å betale gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).